

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

IR-RAPPREŽENTANT GHOLI TAL-
UNJONI GHALL-
AFFARIJET BARRANIN U L-
POLITIKA TA' SIGURTÀ

Brussell, 8.5.2019
JOIN(2019) 7 final

RAPPORT KONGUNT LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL

Reġjun Amministrattiv Speċjali tal-Macao: Rapport Annwali 2018

RAPPORT KONĞUNT LILL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL REĞJUN AMMINISTRATTIV SPEĆJALI TAL-MACAO: RAPPORT ANNWALI 2018

Sommarju

Minn mindu l-Macao għadda għand ir-Repubblika tal-Poplu taċ-Čina fl-1999, l-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tagħha segwew mill-qrib l-iżviluppi politici u ekonomici fir-Reġjun Amministrattiv Specjal (RAS) tal-Macao skont il-principju ta' “pajjiż wieħed, żewġ sistemi”. L-Unjoni Ewropea taderixxi mal-politika ta’ “Čina waħda” u tappoġġa l-principju ta’ “pajjiż wieħed, żewġ sistemi” kif ukoll l-implementazzjoni tiegħu.

Dan ir-rapport annwali dwar l-iżviluppi fil-Macao qed jinhareg f’konformità mal-impenn li nghata lill-Parlament Ewropew fl-1997.

Fl-2018, il-principju ta’ “pajjiż wieħed, żewġ sistemi” kompla jiġi implementat, ghall-benefiċċju tar-RAS tal-Macao, taċ-Čina kollha kemm hi u tal-komunità internazzjonali.

L-istat tad-dritt u l-indipendenza tal-ġudikatura jiġu rrispettati, kif previst fil-kaž tal-proċeduri ġudizzjarji kontra l-legiżlatur tal-oppozizzjoni Sulu Sou. Generalment id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali jiġu rrispettati.

Għalkemm il-libertajiet ċivili huma protetti mil-Ligi Bażika tal-Macao, l-oppozizzjoni politika hija dghajfa u s-soċjetà ċivili ma twassalx il-vuċi tagħha ħafna. Il-Ligi Bażika u atti legiżlattivi oħra ma jipprovdus ghall-introduzzjoni tal-vot universali. Madankollu, l-UE tinkoragġixxi lill-awtoritajiet tal-Macao biex jipprevedu aktar involviment pubbliku fl-elezzjoni tal-Kap Eżekuttiv tar-RAS u l-Assemblea Legiżlattiva. Dawn iżidu l-legittimità tagħhom, iżidu l-appoġġ pubbliku u jsaħħu l-governanza.

Fl-2018, il-Macao rċieva żewġ rakkmandazzjonijiet waqt l-Eżami Perjodiku Universali taċ-Čina, li twettaq f'Ġinevra f'Novembru: waħda dwar il-protezzjoni tal-ħaddiema migranti u l-oħra dwar id-diskriminazzjoni kontra l-persuni LGBTI. It-traffikar tal-bnedmin għadu kwistjoni ta' thassib.

Fl-2018, l-awtoritajiet tal-Macao wettqu jew ħabbru diversi inizjattivi biex isaħħu s-sikurezza nazzjonali, li ġabu l-politika tar-RAS aktar f’konformità mal-fehmiet tal-kontinent: l-Assemblea Legiżlattiva adottat emenda li tipprevjeni lill-imħallfin barranin milli jieħdu deciżjoni dwar kwistjonijiet ta' sikurezza nazzjonali, għiet adottata ligi dwar l-innu nazzjonali, u thabbru pjanijiet biex jiġu emendati l-ligijiet dwar is-sikurezza nazzjonali.

Il-midja tal-Macao kompliet tesprimi firxa wiesgħa ta’ fehmiet minkejja thassib dwar iż-żieda fl-awtoċċensura.

L-ekonomija tal-Macao marret tajjeb fl-2018, filwaqt li wrriet tkabbir b'saħħtu xprunat mis-setturi tal-logħob tal-azzard u tat-turiżmu, rata ta’ qgħad baxxa ħafna u pozizzjoni fiskali soda. Madankollu, l-ghan iddikjarat tal-gvern li jiddiversifika l-ekonomija għad baqagħlu ħafna biex jintlaħaq. Huwa 6,8 % biss tad-dħul tal-każinos tal-Macao li ġie minn sorsi li mhumiex tal-logħob tal-azzard.

Ottubru 2018 ra l-inawgurazzjoni u l-ftuħ għall-pubblika tal-Pont Hong Kong-Zhuhai-Macao. Dan il-proġett kbir ta' infrastruttura jgħaqqa il-belt kontinentali ta' Zhuhai ma' Hong Kong u l-Macao, li jestendi kemm fuq kif ukoll taħt il-baħar għal 42 kilometru (55 km jekk jiġu inkluži t-toroq ta' aċċess). Il-pont jifforma konnessjonijiet aħjar bejn l-iblet taż-Żona tal-Bajja l-Kbira u se jikkontribwixxi għal aktar integrazzjoni mal-kontinent, filwaqt li jippreżenta opportunitajiet ġodda u sfidi ġodda.

Ir-relazzjonijiet kummercjalji bejn l-UE u l-Macao baqgħu sodi b'livell tajjeb ta' kooperazzjoni.

Żviluppi politici

F'Mejju 2018, il-legiżlatur tal-oppozizzjoni favur id-demokrazija Sulu Sou nstab ġati ta' assemblaġġ illegali għall-partecipazzjoni tiegħu fi protesta fl-2016. Huwa ilu sospiż mill-Assemblea Legiżlattiva minn Diċembru 2017. Il-prosekuzzjoni talbet sentenzi ta' priġunerija għal Sulu Sou u attivist sieħeb kontra l-istituzzjonijiet, Scott Chiang, għal diżubbidjenza aggravata, iżda l-qorti ddecidiet li sentenza tal-ħabs ma kinitx iġġustifikata billi l-protesta ma kinitx vjolenti u kienet qasira. Li kieku Sulu Sou nghata sentenza ta' habs ta' aktar minn 30 jum, huwa kien jiġi skwalifikat mill-Assemblea Legiżlattiva, li kien ikompli jdghajnejf l-oppozizzjoni digħi dghajfa. Wara d-deċiżjoni tal-qorti, Sulu Sou seta' jkompli bid-dmirijiet tiegħu bhala legiżlatur. L-akkużi tal-prosekuzzjoni gew ikkritikati talli kienu motivati politikament, iżda d-deċiżjoni tal-qorti tenfasizza l-indipendenza tal-ġudikatura.

F'Marzu, il-gvern ġabbar l-intenzjoni tiegħu li jemenda l-ligi tiegħu dwar is-sikurezza nazzjonali "biex iżomm ruħu aġġornat mas-soċjetà moderna". Il-kwistjonijiet elenkti bhala li jeħtieġ emenda urġenti kienet l-proċeduri għall-ġbir ta' evidenza finvestigazzjoni kriminali u r-regoli speċjali għal miżuri koerċittivi fil-ġbir ta' evidenza.

Fit-3 ta' Lulju, l-Assemblea Legiżlattiva adottat emenda li tipprevjeni lill-imħallfin barranin milli jieħdu deciżjoni dwar kwistjonijiet ta' sikurezza nazzjonali. Id-definizzjoni ta' sikurezza nazzjonali hija waħda wiesgħa, u għalhekk tista' tintuża biex teskludi lill-imħallfin barranin minn hafna każiżiet. L-awtoritat jiet qalu li l-emenda kienet essenzjali biex tipproteġi l-interessi fundamentali tal-Istat. Din id-deċiżjoni kienet pass sinifikanti lura mis-sistema legali mhallta attwali tiegħu li tippermetti lill-Macao jibbenefika mill-gharfien espert tal-imħallfin barranin. Skont čifri uffiċċiali, 10 minn 49 magistrat fil-Macao għandhom cittadinanza barranija, l-aktar dik Portuġiża.

Il-konsulenti legali veterani ta' origini Portuġiża fl-Assemblea Legiżlattiva ngħataw is-sensja f'Awwissu 2018. Huma kellhom kuntratti temporanji, iżda d-deċiżjoni mhux mistennija qajmet thassib fis-soċjetà civili dwar iż-żieda fl-isforzi biex l-gharfien espert Portuġiż/barrani ma jingħatax importanza u minflok tingħata preferenza lill-gharfien espert Ċiniż.

Fl-14 ta' Awwissu, il-Macao adotta ligi dwar l-innu nazzjonali li tinkludi multa għall-individwi li juru nuqqas ta' rispett lejn l-innu. Il-ligi tinkludi wkoll tagħlim dwar l-istorja tal-innu fil-kurrikulu tal-iskola.

F'Marzu 2018, l-organizzaturi tal-Festival tal-Letteratura tal-Macao kkancellaw il-partecipazzjoni tal-kittieba Jung Chang, Suki Kim u James Church wara li ġew innotifikati b'mod informali li huma ma setgħux jingħataw garanzija li se jkunu jistgħu jidħlu fil-Macao.

PEN Hong Kong¹ ħarġet dikjarazzjoni li tesprimi dispjaċir lejn dan "l-att ta' censura u awtoritattiv". Dan l-incident għandu jitqies fil-kuntest ta' serje ta' projbizzjonijiet fl-2017 fuq il-ġurnalisti barranin u l-aktivisti politici milli jidħlu fil-Macao. Raġunijiet ta' sikurezza nazzjonali gew invokati bhala ġustifikazzjoni għar-rifut biex jiġi awtorizzat id-dħul. Ghalkemm l-awtoritajiet tal-immigrazzjoni tal-Macao għandhom is-setgħa li jirrifutaw dħul fit-territorju tar-RAS, in-nuqqas ta' trasparenza ftali kazijiet jissuġġerixxi tendenza inkwetanti lejn iċ-ċensura politika.

Opportunitajiet indaqs, drittijiet u libertajiet

Id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tal-poplu tal-Macao generalment baqgħu jiġu rrispettati u l-istat tad-dritt ġie osservat taht il-principju "pajjiż wieħed, żewġ sistemi" inkorporat fil-Ligi Bažika tal-Macao.

Il-Macao ma stabbiliex korp indipendenti tad-drittijiet tal-bniedem, minkejja rrakkmandazzjoni biex jagħmel dan maħruġa mill-Kumitat tan-NU Kontra t-Tortura f'Diċembru 2015.

L-Eżami Perjodiku Universali ta' Novembru 2018 taċ-Ċina kien jinkludi sezzjoni dwar il-Macao. Żewġ pajjiżi, li wieħed minnhom huwa Stat Membru tal-UE, għamlu rakkmandazzjoni jiet għall-Macao: wieħed minnhom talab li jiġi rratifikat il-Patt Internazzjonali dwar il-Harsien tad-Drittijiet tal-Ħaddiema Migrant Kollha u l-Membri tal-Familji tagħhom, u l-ieħor talab li tiġi introdotta legiżlazzjoni kontra d-diskriminazzjoni biex jiġu protetti l-gruppi marginalizzati kollha, inklużi l-persuni LGBTI.

Fir-rapporti preċedenti, l-UE esprimiet ukoll thassib dwar id-diskriminazzjoni abbażi tal-orientazzjoni sesswali u l-identità tal-ġeneru. Dan it-thassib huwa partikolarment akut fil-post tax-xogħol, fl-edukazzjoni u l-kura tas-sahħha. Ir-relazzjonijiet bejn persuni tal-istess sess għad iridu jiġu inklużi fil-ligi li tagħmel il-vjolenza domestika reat kriminali. Il-Kumitat tan-NU dwar id-Drittijiet Ekonomiċi, Soċjali u Kulturali kien heġġeg ukoll lill-Macao sabiex jadotta legiżlazzjoni komprensiva kontra d-diskriminazzjoni.

Il-Libertà tal-istampa hija rrispettata. Jidher li hemm livell ta' awtoċensura, b'mod partikolari fil-midja bil-lingwa Činiża u meta jiġu rrapporati affarijiet Činiżi. L-NGOs u l-aktivisti tal-midja jkomplu jqajmu thassib dwar l-awtoċensura. Ostakolu ieħor għal-libertà tal-istampa huwa d-diffikultà biex wieħed jaċċessa sorsi u jikseb informazzjoni shiha mill-awtoritajiet.

It-traffikar tal-bnedmin għadu problema fil-Macao. Il-Macao għandu ligi kontra t-traffikar, iżda l-infurzar tal-ligi jeħtieg li jkun aktar strett. L-ghadd ta' prosekkuzzjonijiet u kundanni għat-traffikar għadu baxx minkejja għadd kbir ta' lmenti. Fl-2018, l-awtoritajiet tal-Macao bagħtu rappreżentant għas-Seba' Konferenza Ministerjali dwar il-Process ta' Bali u għal-Laqqha tal-Uffiċjali Għolja, fejn urew ir-rieda tagħhom li jinvolvu ruħħom aktar fkooperazzjoni internazzjonali biex jiġi miġgieled it-traffikar tal-bnedmin. Waqt il-Kumitat Kongunt annwali bejn l-UE u l-Macao f'Marzu, il-Macao impenja ruħu li jikkopera mal-UE dwar il-ġlieda kontra t-traffikar tal-bnedmin. L-UE tinsab lesta biex iġġedded l-iskambji u tikkoopera mal-Macao biex tiprovd għarfien espert tekniku dwar l-ahjar prattiki kif tista' tiġi indirizzata din l-isfida globali.

¹ <http://www.penhongkong.org/about/>

Iċ-ċittadini tal-Macao jibqgħu jgawdu mil-**libertà tal-ghaqda** fuq diversi kwistjonijiet li jvarjaw mit-tishir tal-4 ta' Ĝunju fi Pjazza Tiananmen għad-drittijiet tal-ħaddiema. F'Settembru ġiet approvata ligi ġidida dwar id-dimostrazzjoni u l-ghaqda, li tirrikjedi li d-dimostraturi jissottomettu avviż ta' dimostrazzjoni lill-pulizija minflok lill-Uffiċċju ghall-Affarijiet Civiċi u Municipali.

Il-Macao ma infurzax b'mod effettiv **il-libertà ta' assoċjazzjoni u n-negozjar kollettiv** kif stabbilit f'konvenzionijiet tal-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO). L-UE tinkoraġġixxi lill-Macao biex jieħu l-passi meħtieġa biex jikkonforma mal-konvenzionijiet tal-ILO. Il-Macao ma għandux paga minima, ħlief għall-ħaddiema tat-tindif u tas-sikurezza. Il-gvern beħsiebu jintroduċi paga minima universali għall-ħaddiema kollha fl-2019.

L-inugwaljanza ekonomika u soċjali hija ta' thassib. Ma hemm l-ebda rata tal-faqar uffiċċiali. Il-gvern isostni li 2,3 % biss tal-popolazzjoni tal-Macao tħix fil-faqar, iżda l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà civili jistmaw li ċ-ċifra hija qrib l-10 %. F'Settembru, il-Kumitat tan-NU għall-Eliminazzjoni tad-Diskriminazzjoni Razzjali (CERD) stqarr li l-ħtieġa għat-tnaqqis tal-faqar kienet kwistjoni ta' thassib. Il-Kumitat heġġeg lill-gvern biex jieħu passi biex jelimina d-disparitajiet ekonomiċi etnici u biex jipprovdi indikaturi statistici dwar id-drittijiet ekonomiċi, soċjali u kulturali u dwar l-effettività tal-miżuri meħuda.

Il-Macao qed isegwi l-ġlieda kontra **l-korruzzjoni** u ma żammx 'il bogħod minn każijiet bi profil għoli. Fl-2018 tnedew l-investigazzjoni tal-President tal-Istitut għall-Promozzjoni tal-Kummerċ u l-Investiment tal-Macao u tal-kap tal-Fond ta' Pensjoni, li juru l-ġhan tal-gvern li ma juri l-ebda tolleranza għall-korruzzjoni fost l-uffiċċiali pubbliċi.

Żviluppi ekonomiċi

Il-PDG tal-Macao ždied b'4,7 %² sena wara sena fl-2018, meta mqabbel maž-żieda ta' 9,7 % fl-2017. It-tkabbir b'saħħtu fl-2017 ġie wara tnaqqis kbir fis-snin ta' qabel meta l-industrija tal-logħob tal-azzard ġiet affettwata mill-kampanja kontra l-korruzzjoni fiċ-Ċina kontinentali. Fl-2018, l-FMI kklassifika lill-Macao bħala r-raba' ekonomija l-aktar għanja fid-dinja f'termini tal-PDG *per capita*.

Il-gvern qed jimplimenta strategija fit-tul biex jiddiversifika l-ekonomija, iżda l-Macao għadu jiddeppendi ħafna fuq il-logħob tal-azzard u t-turiżmu. L-irkupru fl-2017 u l-2018 kien xprunat mill-irkupru tas-settur tal-logħob tal-azzard u flussi sostnuti ta' turisti. Fl-2018, 35,8 miljun vizitatur daħlu fit-territorju, žieda ta' 9,8 % mill-2017. Id-dħul mil-logħob tal-azzard ždied minn 14,0 % biex jilħaq MOP 303 biljun (madwar EUR 33 biljun).

Il-Macao jgawdi minn okkupazzjoni shiħa u jiddeppendi ħafna fuq ħaddiema u professjonisti barranin³. Matul dawn l-ahħar seba' snin, ir-rata tal-qgħad kienet b'mod persistenti taħt it-2 % (inkluż matul it-tnaqqis tal-2014-2016), u l-2018, ma kinitx eċċeżżjoni. L-inflazzjoni ždiedet minn 3,0 % fl-2018 għal 1,2 % fl-2017.

Filwaqt li b'mod generali n-numri ta' židiet fl-2018 huma tajbin, l-ekonomija kienet qiegħda tonqos matul is-sena, minn 7,6 % fl-ewwel nofs għal 2,0 % fit-tieni nofs. It-tnaqqis fir-ritmu kien dovut għal tnaqqis fl-investiment (b'mod partikolari l-investiment fil-kostruzzjoni) u għal tnaqqis fit-tkabbir tal-esportazzjoni tas-servizzi (b'mod partikolari l-esportazzjoni tal-logħob tal-azzard).

² Sors: sakemm ma jkunx iddiżżejjat mod ieħor, l-indikaturi makroekonomiċi kollha originaw mis-Servizz tal-Istatistika u ċ-Ċensiment tal-Gvern tar-RAS tal-Macao.

³ Aktar minn 40 % tal-forza tax-xogħol tal-Macao fl-2017 kienet magħmula minn ħaddiema barranin, b'madwar żewġ terzi minnhom miċ-Ċina kontinentali.

Fil-15 ta' Novembru, il-Kap Eżekuttiv is-Sur Fernando Chui Sai On għamel l-ahħar **diskors politiku** tiegħu bħala Kap Eżekuttiv. L-għan ewljeni jibqa' li jiġu kkonsolidati t-turiżmu u l-logħob tal-azzard, li huma l-industriji ewlenin tal-Macao. Il-prioritajiet huma r-regolamentazzjoni, il-fiskalizzazzjoni u l-promozzjoni tal-kompetitività. Il-Macao għandu jwettaq diversifikazzjoni ekonomika bbażata fuq l-industriji ewlenin eżistenti tiegħu, billi juža l-infrastruttura eżistenti sabiex ikabar l-industrija tiegħu tal-konvenzjoni u tal-esibbizzjoni, irrawwem industriji kreattivi u jiżviluppa negozji finanzjarji speċjalizzati. Il-gvern wieghed ukoll li jiffacilita l-innovazzjoni u jappoġġa lill-SMEs billi joffri incenġivi lin-negozji u billi jnaqqas it-taxxi. Għat-tnejha konsekkutiva, il-gvern qed jimplimenta pakkett ta's-sussidji finanzjarji, inkluż tqassim dirett ta' flus, biex itejjeb il-ħajja tan-nies.

Il-pożizzjoni fiskali tal-Macao baqgħet soda fl-2018. Ir-RAS għandu riżervi kbar, u l-kont fiskali tiegħu rregistra b'mod konsistenti bilanci pozittivi. Fi tmiem Settembru 2018, ir-riżervi finanzjarji tal-gvern kien ta' madwar MOP 554,9 biljun (EUR 60,4 biljun).

Id-diversifikazzjoni tal-ekonomija tal-Macao tibqa' għan fit-tul. Waħda mill-miri stabbiliti mill-awtoritajiet fil-pjan ta' žvilupp ta' ħames snin 2016-2020 tal-Macao hija li sal-2020, is-sehem tad-dħul tal-operaturi tal-każinojet minn sorsi li mhumiex tal-logħob tal-azzard jiżdied għal 9 %. Madankollu, skont rapport mill-Ufficċju tal-Istatistika u c-Ċensiment dwar diversifikazzjoni ekonomika li nhareġ f'id tmiem Diċembru 2018, jidher li dan l-ġhan qed isir dejjem aktar diffiċli biex jintlaħaq. Tabilħaqq, l-2017 kienet sena diżappuntanti għad-diversifikazzjoni ekonomika peress li 6,8 % biss tad-dħul tal-każinojet kien ġej minn sorsi li mhumiex tal-logħob tal-azzard, li niżel minn 7,4 % fl-2016.

Fir-rigward tal-**ħarsien tal-ambjent**, fid-diskors politiku ta' din is-sena, il-Kap Eżekuttiv tal-Macao ppropona li tinbena faċilità li tipproċessa minn qabel skart tal-karti, tal-plastik u tal-metall qabel ma jigi esportat, u li tinbena faċilità centralizzata għall-ipproċessar tal-iskart tal-ikel. Il-Kap Eżekuttiv habbar ukoll miri biex jiġu installati 200 ċarġer tal-vetturi elettriċi, jiġu introdotti magni ta' riċikla għall-fliexken tal-plastik u titlesta legiżlazzjoni li tillimita l-użu tal-basktijiet tal-plastik.

Kooperazzjoni reġjonali

Fit-12 ta' Diċembru, il-Macao u l-Ministeru tal-Kummerċ taċ-Ċina ffirmaw ftehim dwar kummerċ fil-merkanzija taħt **I-Arrangmanet għal Shubija Ekonomika aktar mill-Qrib (CEPA)** tal-Kontinent u tal-Macao. Il-ftehim il-ġdid, li għandu jīġi implementat mill-1 ta' Jannar 2019, jistabbilixxi regoli ta' origini u metodi aktar flessibbli biex tīgi ddeterminata l-origini għall-prodotti kollha kklassifikati taħt il-kodiċi tat-tariffa tal-kontinent. Dan ikompli jsaħħa ukoll il-livell tal-faċilitazzjoni ta' żdoganar għall-kummerċ fil-merkanzija. Kapitolu speċjali huwa ddedikat għaż-Żona tal-Bajja Guangdong-Hong Kong-Macao, bil-ġhan li jiġu implementati miżuri għall-iż-żogħiġi ta' merkanzija fi ħdan iż-Żona tal-Bajja fuq bażi pilota.

Il-Pont Hong Kong-Zhuhai-Macao — l-aktar pont tal-baħar twil tad-dinja — fetaħ f'Ottubru. Il-pont inaqqas il-ħin tal-ivvjaġġar bejn il-Macao u Hong Kong u sejkollu rwol importanti fl-integrazzjoni taż-Żona tal-Bajja l-Kbira (GBA).

Il-Macao jservi bħala pont ekonomiku bejn ic-Ċina u l-pajjiżi li jitkellmu bil-Portugiż. F'dan ir-rigward, id-diskors politiku tal-2019 jipproponi l-istabbiliment ta' pjattaforma ta' servizzi monetarji bejn ic-Ċina u l-pajjiżi li jitkellmu bil-Portugiż u jiżviluppa lill-Macao bħala centru tal-ikklerjar tar-renminbi għall-pajjiżi li jitkellmu bil-Portugiż.

Fil-Pjan ta' Azzjoni tal-GBA ppubblikat fi Frar, il-Macao ntgħażel bħala wieħed mill-erbat iblet ewlenin (flimkien ma' Hong Kong, Shenzhen u Guangzhou) biex ikollu rwol ewljeni fl-izvilupp tar-reġjun. Skont il-pjan, filwaqt li jkompli jiddiversifika l-ekonomija tiegħu, il-Macao għandu jsaħħa il-pożizzjoni tiegħu bħala ċentru tat-turiżmu u ta' ħin liberu ta' klassi dinjija u bħala pjattaforma ta' servizzi għall-kooperazzjoni kummerċjali u ekonomika bejn iċ-Ċina u l-pajjiżi Lužofoni.

Relazzjonijiet bilaterali bejn l-UE u l-Macao

Fl-2018, l-UE kienet it-tieni l-akbar sors ta' importazzjonijiet tal-Macao wara ċ-Ċina kontinentali, u tammonta għal 25 % mill-importazzjonijiet totali tal-Macao. Madankollu, l-UE kienet id-destinazzjoni ta' inqas minn 1,7 % tal-esportazzjonijiet tal-merkanzija tal-Macao. Dawn l-iżbilanci kummerċjali ilhom jiġgeneraw bilanci pozittivi kummerċjali favur l-UE, peress li d-domanda għall-importazzjonijiet tal-Macao kompliet tikber matul is-snin filwaqt li s-setturi tal-manifattura tiegħu ċkien għal inqas minn 1 % tal-PDG.

Il-kummerċ bilaterali fil-merkanzija żdied b'29,5 % għal EUR 963 miljun fl-2018. L-esportazzjonijiet mill-UE lejn il-Macao laħqu EUR 852 miljun, żieda ta' 36,1 % sena wara sena, li rriżultaw f'bilanç pozittiv ta' EUR 741 miljun fl-2018. Il-Macao huwa suq li qed jikber għal prodotti ta' lussu Ewropej. L-opportunitajiet kummerċjali fl-industrija tat-turiżmu u l-logħob tal-azzard huma ċentrali għar-relazzjonijiet kummerċjali bejn l-UE u l-Macao. Prodotti ta' esportazzjonijiet kbar tal-UE inkludew oġġetti fini tal-ġilda, hwejjeg, arloġgi u gojjellerija, ikel u xorb, u karozzi.

Akkwist fis-setturi tat-trasportazzjoni, tal-enerġija u tal-kostruzzjoni huwa wkoll potenzjalment ta' interess għall-kumpaniji tal-UE peress li l-Macao huwa impenjat f'għadd dejjem jiżdied ta' progetti ta' infrastruttura. Madankollu, meta mqabbla ma' investituri ewlenin oħrajn (Hong Kong, iċ-Ċina u l-Istati Uniti), l-investiment dirett minn kumpaniji tal-UE fil-Macao għadu mdaqqas. Il-Portugall kien l-aktar investitur notevoli tal-UE fil-Macao, u jammonta għal 3,7 % (MOP 9 biljun) tat-total tal-istokk ta' investiment dirett fl-2017.

Id-diskors politiku tal-Kap Eżekuttiu tal-2019 jenfasizza b'mod espliċitu interess fit-tishħiħ tar-relazzjonijiet ekonomiċi mal-UE, billi juža l-Portugall bħala l-punt tat-tluq.

It-22 laqgħa tal-Kunitat Kongunt bejn l-UE u l-Macao saret fit-23 ta' Marzu fil-Macao. B'mod partikolari, il-partijiet ġadu nota tal-monitoraġġ mill-UE fl-2018 tal-impenji dwar governanza tajba fil-qasam tat-taxxa meħuda mill-Macao. Il-Macao ġie inkluż fil-lista tal-UE ta' 17-il ġurisdizzjoni tat-taxxa mhux kooperattiva ta' Dicembru 2017, iżda tneħha f'Jannar 2018 b'reazzjoni għall-impenji li saru mill-Gvern tal-Macao biex jikkonforma mar-rekwiziti tal-UE sa tmiem l-2018. Waqt il-proċess ta' monitoraġġ, l-UE laqgħet l-estensjoni tal-Konvenzjoni dwar l-Assistenza Amministrattiva fil-Qasam Fiskali għar-RAS tal-Macao mir-Repubblika tal-Poplu tac-Ċina u l-attivazzjoni tal-ftehimiet necessarji għal skambju ta' informazzjoni mir-RAS tal-Macao. L-UE approvat ukoll il-valutazzjoni tal-OECD dwar sistema fiskali li toffri beneficiċji lill-kumpaniji offshore, wara emendi għal din is-sistema mir-RAS tal-Macao f'Dicembru 2018 biex tikkonforma mar-rekwiziti tal-OECD. Fuq din il-baži, f'Marzu 2019, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea qabel li l-Macao wettaq l-imprenji attwali tiegħu dwar governanza tajba fil-qasam tat-taxxa. Id-djalogu mar-RAS tal-Macao dwar l-implimentazzjoni tal-istandard minimi G20 kontra l-Erozjoni tal-Baži u t-Trasferiment tal-Profit se jkompli fl-2019.

L-UE ħadet nota tal-ambizzjoni tar-RAS tal-Macao biex isir ċentru tal-medicina Ċiniża tradizzjonali. L-UE u l-Macao qablu li jorganizzaw skambju ta' informazzjoni fil-livell tal-experti dwar ir-regim regolatorju tal-UE fir-rigward tal-prodotti medicinali erbali tradizzjonali. Iż-żewġ naħat qablu wkoll li jibqgħu jesploraw il-kooperazzjoni dwar l-ambjent u dwar it-teknoloġija ekologika, b'mod partikolari fil-Forum u l-Wirja tal-Macao dwar il-Kooperazzjoni Ambjentali Internazzjonali. Rigward it-turiżmu, iż-żewġ naħat iddiskutew kif tista' tingħata spinta lill-flussi u l-iskambji tat-turisti.

Bhalma jagħmlu kull sena, fl-2018 **il-Kamra tal-Kummerċ Ewropea tal-Macao (MECC⁴)** u **l-Kamra tal-Kummerċ Ewropea f'Hong Kong** ikkoordinaw b'mod konġunt il-partecipazzjoni Ewropea fil-Forum u l-Wirja tal-Macao dwar il-Kooperazzjoni Ambjentali Internazzjonali f'Marzu, u fil-Fiera tal-Kummerċ u l-Investiment Internazzjonali tal-Macao f'Ottubru.

It-turiżmu kien partikolarment importanti għar-relazzjoni bilaterali fl-2018, peress li din kienet **is-Sena tat-Turiżmu bejn l-UE u ċ-Ċina**. It-torri ikoniku tal-Macao ġie mlibbes bil-blu tal-bandiera tal-UE f'Jum l-Ewropa. Fit-23 ta' Ottubru, il-Macao ospita **s-Seba' Forum tal-Ekonomija tat-Turiżmu Globali** bl-Unjoni Ewropea bħala r-reğjun sieħeb tiegħu u Guangdong bħala l-provinċja sieħba ewlenija tiegħu. L-UE kellha tinda li ġiet irrappreżentata fl-avveniment, organizzat avveniment ta' tlaqqiġi tan-negozji, u pparteċipat b'mod prominenti fil-forum.

L-UE u l-Macao għandhom żewġ progetti prinċipali li għadhom jaħdnu tajjeb: wieħed fil-qasam tal-affarijiet legali u wieħed dwar it-taħriġ tal-interpreti. L-ewwel nett, **it-Tielet Programm ta' Kooperazzjoni fil-Qasam Legali bejn il-Macao u l-UE** jikkontribwixxi ghall-modernizzazzjoni u l-iżvilupp tas-sistema legali tar-RAS tal-Macao. It-tieni nett, **il-programm ta' tahriġ fl-interpretazzjoni tal-konferenza biċ-Ċiniż u bil-Portugiż** bejn il-Kummissjoni Ewropea u l-Amministrazzjoni Pubblika u l-Uffiċċju tas-Servizzi Civili tal-Macao ilu għaddej mill-2006 u jindirizza t-talba ta' interpreti kkwalifikati fiż-żewġ lingwi. Sa issa tharrġu 97 interpreti tal-Macao u bħalissa ħafna minnhom qed jaħdnu fl-amministrazzjoni pubblika. L-Istitut Politekniku tal-Macao (MPI) ilu mill-2010 imexxi wkoll programm ta' taħriġ, f'kooperazzjoni mal-Kummissjoni Ewropea, indirizzat għal għalliema universitarji u interpreti professionali mill-Macao u ċ-Ċina Kontinentali. **Il-Programm Akademiku tal-Unjoni Ewropea fil-Macao** kien segwit minn attivitajiet taht il-Progett Jean Monnet. Dawn ikomplu jikkontribwixxu għal fehim ahjar tal-UE fil-Macao.

Wara l-laqgħa tal-Kumitat Kongunt bejn l-UE u l-Macao fl-2015, ġie stabbilit mekkaniżmu ta' kofinanzjament taħt il-programm **Orizzont 2020**, u fl-2018 l-UE tat sessjoni ta' tagħrif sabiex thegħieg il-partecipazzjoni. Il-finanzjament huwa pprovdut b'mod unilaterali mill-Fond tal-Macao għall-Iżvilupp tax-Xjenza u t-Teknoloġija lil partecipanti ta' success fil-proġetti tal-Orizzont 2020 mill-Macao. Madankollu, matul dawn l-aħħar sentejn, il-Fond irċieva biss applikazzjoni waħda, li ma ntgħażiż. Sa tmiem l-2018, l-ebda entità mill-Macao ma pparteċipat fl-Orizzont 2020.

⁴ Il-Kamra tal-Kummerċ Ewropea tal-Macao hija organizzazzjoni ibrida li għandha kemm membri diretti mill-kumpaniji kif ukoll membri minn kmamar nazzjonali ta' pajjiżi tal-UE.